

**АЛЕКСАНДЪР МАРКОВСКИ,
АНДРЕЙ ВЕЧОРЕК
ПРИМКА ЗА ВРЕМЕ**

Превод от полски: Мариана Доцинска, 1977

chitanka.info

Съзнанието му се връщаше постепенно. Той бавно отвори очи и пак ги затвори. Ушите му бучаха, шумът от време на време се превръщаше в силно и рязко скърцане. Той си наложи отново да отвори очи. Електрическите лампи светеха ярко. Погледът му известно време блуждаеше по осветените стени, после се спря на тъмното петно на часовника. Беше три. Часовник и бели стени. Тишина и покой. Всичко изглеждаше мъртво. Хвана го страх.

— Има ли някой тук? — изкрещя той.

— Вие, професоре — отговори кънтящ, безразличен глас.

Вече за кой ли път го обхвана злоба към конструкторите, които отказваха да дадат съзнание на електронния мозък.

— Искам да знам къде съм — той избра тази форма, за да избегне непосредственото обръщение към мозъка.

— Отговор няма да има — изгърмя гласът.

Безпокойството му се усили. Реши да стане и сам да провери къде се намира. Но щом спусна крака на пода, Мозъкът каза:

— Ставането е забранено. В случай на неподчинение ще бъдат взети съответните мерки.

Разбра, че няма да надхитри машината.

— Мога ли поне да знам, как попаднах тук?

— Помиите ли вчерашния разговор в лабораторията?

— Нищо не помня.

— Вчера отказахте да съобщите на представителя на института резултатите от изследванията си.

— Не помня! И изобщо не разбирам защо институтът се интересува от работите ми по затварянето на примката за време.

— Ръководството на института реши, че първата експедиция към галактиката „Алфа 613“ ще се извърши под негов надзор. Затова е нужна разработваната от вас машина. Специален представител посети лабораторията ви, но вие отказахте да им сътрудничите, позовавайки се на пунктовете от договора и се скарахте. Институтът бе принуден да вземе машината насила...

Човекът с рязко движение вдигна ръце и запуши уши. Потокът думи, монотонно изхвърляни от Мозъка, предизвика в него тревожно чувство. Фразите се произнасяха отмерено и безразлично. Изведнъж, макар и да знаеше, че това е невъзможно, му се прииска Мозъкът да е сбъркал. И страхът да не пропусне нещо взе връх. Той пак се заслуша.

— ... За окончателния резултат моделът на вашата машина е изведен в орбита около Трансплутон.

— А какво направиха с мене?

— За да се избегнат разговорите, бе решено да ви поставят в тази ракета в качеството на изпитван обект. Решението е изпълнено.

Човекът затвори очи и по челото му избиха капки пот. Чувствуваше как расте налягането, как тялото натежава. Наложих си отново да отвори очи. Електрическите лампи светеха ярко. Погледът му известно време блуждаеше по осветените стени, после се спря на тъмното петно на часовника. Беше три. Часовник и бели стени. Тишина и покой. Всичко изглеждаше мъртво. Хвана го страх.

— Има ли някой тук? — извика той.

— Вие, професоре, — отговори кънтящ, безразличен глас.

— Искам да знам къде съм.

Удиви го звучението на собствения му глас. Въпросът му се стори познат. Той почувствува, че се е озовавал в подобна ситуация вече много пъти. Постепенно си припомни предишните събития. Беше във властта на машина, изкривяваща времето, машина, която връщаше постоянно един и същи момент. Не искаше да повярва в това. Оставаше последната надежда. Опита се да стане, но щом спусна краката на пода, Мозъкът заговори:

— Ставането е забранено...

Човекът безсилно се отпусна на възглавницата и шепнешком зададе първия въпрос, който му дойде наум:

— Мога ли поне да знам, как попаднах тук?

„Примката за време се затвори“ — почти в същия миг си помисли той. За кой ли път разиграва тази сцена. Опита се да са съсредоточи. И така. Мозъкът не лъжеше, човекът бе в пълна зависимост от машината, която сам бе създал. Спомни си годините, през които бе работил над нея. Отначало бяха приятели, а сега — врагове. Отговорът на Мозъка го изведе от неговите размисли:

— Вчера отказахте да съобщите на представител на института резултатите от изследванията си.

И така, той е обречен на повтарянето на един и същ разговор, обясняващ как се е случило всичко. Нима това ще трае вечно? Всичките му усещания ще бъдат свързани с една и съща ситуация. С времето ще забрави всичко останало, ще води само този разговор,

губейки съзнание и пробуждайки се. Значи в края на краищата ще се превърне в кретен, неспособен да живее при други условия. Тази възможност ужасно го уплаши. Длъжен е да се бори, да се защитава от безкрайното повторение на действителността. Реши се на последното средство: да използва паролата за самоизключване на всички електронни уреди. До какво можеше да доведе подобна стъпка, не знаеше. Можеше да има непредвидени последствия, но това бе последната сламка. Затвори очи и извика с всички сили. Но от устата му не излезе звук. Направи още един опит и пак нищо не чу. „Аз загубих възможността да говоря — помисли си с облекчение — вече не мога да играя наложената ми роля, примката за време се прекъсна“. Но в този момент някъде отдалече чу гласа си:

— Не помня. И изобщо не разбирам защо институтът се интересува от работите ми по затварянето на примката за време.

Оставаше надеждата Мозъкът да не продължи разговора.

— Ръководството на института реши...

Продължи! Изчезна последният шанс...

Вратата бавно се отвори. В стаята влезе някой с бял халат. Човекът неспокойно се размърда.

— Не спите ли вече, професоре? — каза лекарят. — А ние нищо не знаем. Мозъкът, под чиято опека се намирате, не ни уведоми. Явно, пак се е развалил. Как може да дават на болниците такива стари, разрегулирани машини! Донесох ви нещо за четене. Глупава история, но малко ще ви разсее.

Лекарят постави на одеялото неголяма кафява книжка. На светлия фон на обложката се виждаха черни букви:

ПРИМКА ЗА ВРЕМЕ

Публикувано във вестник „Технически авангард“, брой 151/1977

г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.